СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „НЕОФИТ РИЛСКИ”
2040 - гр. Долна баня, ул. Бистришка” 2
e-mail db_neofitrilski@abv.bg

УТВЪРДИЛ:
Петя Янева
Директор на Средно училище „Неофит Рилски”
гр. Долна баня

СУ "Неофит Рилски" * Република България МОН * гр. Долна баня

ПРОГРАМА ПО ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ НА СРЕДНО УЧИЛИЩЕ “НЕОФИТ РИЛСКИ” ЗА УЧЕБНАТА 2024/2025 ГОДИНА

Програмата по интеркултурно образование на СУ “Неофит Рилски” за учебната 2024/2025 година е приета на редовно заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 16/10.09.2024 г. година и е утвърден със Заповед № 643/13.09.2024г. на Директора на училището.

ВЪВЕДЕНИЕ

Изграждането на училищна програма за интеркултурното образование е подчинена на основните приоритети на правителството в посока **изграждане на образователна среда и усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения** за:

- Разгръщане на потенциала на всяко дете и ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- По-високо качество и по-добър достъп до образование;
- Ранна превенция на обучителни затруднения;
- Включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;
- Разширяване на обхвата на институциите в предучилищното и училищното образование за осъществяване на включващо обучение и надграждане на досегашния положителен опит в тази област.
- Средство за превличане и задържане на децата в училище

ВОДЕЩИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ДОКУМЕНТИ при изготвяне на училищната програма на СУ „Неофит Рилски“ за изграждане на интеркултурно образование:

- 2000 - ЕВРОПЕЙСКАТА СОЦИАЛНА ХАРТА (РЕВИЗИРАНА);
- 1992 – ЕВРОПЕЙСКАТА КОНВЕНЦИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА И ОСНОВНИТЕ СВОБОДИ И ПЪРВИЯ ДОПЪЛНИТЕЛЕН ПРОТОКОЛ КЪМ НЕЯ
- 1970 – МЕЖДУНАРОДНИЯ ПАКТ ЗА ГРАЖДАНСКИ И ПОЛИТИЧЕСКИ ПРАВА И МЕЖДУНАРОДНИЯ ПАКТ ЗА ИКОНОМИЧЕСКИ, СОЦИАЛНИ И КУЛТУРНИ ПРАВА
- НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ **(2021 - 2030)**
- ЗАКОН ЗА УЧИЛИЩНОТО И ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ;
- СТАНДАРТ ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ.

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

Настоящата програма има за цел:

- изграждане на образователна среда и усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.
- Зачитане значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признаване правото и ценността на различието, приемане равнопоставеността на всички в общото социално пространство;
- Осъзнаване и ценене на културната идентичност;
- Формиране на положителни личностни качества като: съпричастност, добронамереност, етичност, разбиране, непредубеденост;

- Изграждане на умения за установяване на връзки между отделните сфери на обществения живот и осъзнаване на причините за социалните неравенства;
- Формиране на чувствителност към "другия" и "другата култура" в нашето общество, развиване на способност у учениците да осъществяват адекватен диалог в разнообразното социокултурно пространство .

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

- Равен достъп и приобщаване на всяко дете
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация
- Съхраняване на многообразието

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ:

ЕТАП НА ОБРАЗОВАНИЕ	ОБЛАСТ НА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ
НАЧАЛЕН ЕТАП	Аз, малкият човек Нашето училище Големият свят	Осмисляне ценността на различията, формиране на толерантност към различното, формира се нагласата, че приемането на различията води до включване в средата; стойността на приликите за създаване на чувство за общност; Знания за глобалното общество, за света и неговите ресурси, за културното и етническо многообразие, за правата на детето, за войната и мира; За глобални проблеми които засягат децата-глад, бедност, насилие, експлоатация

ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП	Опознаване Гражданско поведение Класът Големият свят	Придобиване на знания за собствената личност: начините на общуване, установяване на контакти, силните страни; знания за отношенията с другите хора, за характера за приятелството партньорството, за деловите отношения, за груповото развитие. Осмисляне ценността на различията, формиране на толерантност към различното, формира се нагласата, че приемането на различията води до включване в средата; стойността на приликите за създаване на чувство за общност; Знания за глобалното общество: за света и неговите ресурси, за Международната харта на правата на човека, за войната и мира; за глобалните проблеми, които засягат децата – глад, бедност, насилие, експлоатация.
ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП	Гражданско поведение Права и отговорност Класът, групата Големият свят	Придобиват знания за отношенията с другите хора: за характера на приятелството и партньорството; за деловите отношения; за груповото развитие; за ефективните начини на общуване. Знания за глобалното общество: за света и неговите ресурси, за Международната харта на правата на човека, за войната и мира; за глобалните проблеми, които засягат децата – глад, бедност, насилие, експлоатация

СЪДЪРЖАНИЕ

ЕТАП НА ОБРАЗОВАНИЕ	ТЕМА / ДЕЙНОСТ	КОМПЕТЕНТНОСТИ КАТО ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО
НАЧАЛЕН ЕТАП	**„Ние си приличаме, ние сме различни“** **„Аз и моите различни приятели“** **„Еднакви, различни и толерантни“**	Разбират и посочват общото и различното между връстниците Откриват неповторимото в различието и го приемат Осмислят различието като богатство, като част от многообразието на света.
	„Заедно” **„Мога ли да имам приятел с различен цвят на кожата?“** **„Хората, които живеят на моята улица“**	Придобиват знания за отношенията с другите: за приятелството и партньорството; за асертивното поведение
	„Различията” **„Носиите на различните етноси в България“** **„Нова година по света и у нас“**	Да придобият представа за културно и етническо многообразие в света. Да развият нагласи за толерантно отношение и поведение и приемане на различието
	„Напред заедно" **„Умеем ли да дискутираме“** **„Мъдростите на народите“**	Да съдейства за подобряване на взаимоотношенията между учениците Да споделят

ПРОГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП		представата си за уважението и доверието. Изграждане на емпатийност.
	„Преодоляване на бариерите“ „Да се поставим на мястото на другия“ „Състрадание и милосърдие“	Да изследват гражданските измерения на личните добродетели Извеждат значението на правилата и законите на ефективното взаимодействие.
	„Световни религиозни учения“ „Състрадание и милосърдие“ „Общуването между хората" „Аз съм гражданин на света. Различията”	Да придобият представа за културното, етническото и религиозното многообразие на света. Да развият чувствителност към различието. Да развият нагласи за толерантно поведение и приемане на различията.
	„Аз – ти – ние“ „Как да общуваме с различните хора в различни ситуации?“ „Умеем ли да говорим убедително?“	Формиране на толерантност, уважение и емпатия към връстниците, независимо от тяхната етническа и религиозна принадлежност
	„Междукултурно разбирателство“ „Готов ли съм да възприема другостта?“ „Отношенията към хората от ромски произход“	Да изследват гражданските измерения на личните добродетели Да извеждат значението на правилата и законите на ефективното взаимодействие.
	„Преодоляване на предразсъдъците“ „Компромисът в общуването“ „Моите права и правата на другите“	Придобиват представа за културното, етническото и религиозното многообразие на света. Развиват чувствителност към различието. Развиват нагласи за толерантно поведение и приемане на различията.

ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП	**„Аз – ти – ние“** **„Как да общуваме с различните хора в различни ситуации?“** **„Умеем ли да говорим убедително?“**	Формиране на толерантност, уважение и емпатия към връстниците, независимо от тяхната етническа и религиозна принадлежност
	„Междукултурно разбирателство“ **„Готов ли съм да възприема другостта?“** **„Отношенията към хората от ромски произход“**	Да изследват гражданските измерения на личните добродетели Да извеждат значението на правилата и законите на ефективното взаимодействие
	„Преодоляване на предразсъдъците“ **„Компромисът в общуването“** **„Моите права и правата на другите“**	Придобиват представа за културното, етническото и религиозното многообразие на света. Развиват чувствителност към различието. Развиват нагласи за толерантно поведение и приемане на различията.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ НА НИВО УЧИЛИЩЕ:

- Провеждане на редица обучителни модули по проблемите на образователната интеграция сред педагогическия персонал в училище;
- Провокиране и стимулиране на включването на иновативни форми и методи за работа в училище.
- Използване на интерактивни техники и методи на обучение за приобщаване и адаптиране на ромските деца към учебния процес.
- Подобряване на социално - психологическия климат в училище.
- Подобряване на работата с родителите в посока по - пълноценната интеграция на децата и младежите от етническите малцинства в училище и в обществото.
- Създаване на подходящи средства за съхранение и развитие на културната идентичност на децата и младежите от етнически произход
- Осигуряване, при необходимост, на допълнително обучение по български език за деца и ученици от етническите малцинства;
- Осъществяване на извънкласна работа, занимания по интереси и на организиран отдих и спорт в мултикултурна образователна среда, съчетана с традициите на отделните етнически групи;
- Допълнителна работа с ученици от етническите малцинства, застрашени от отпадане и/или преждевременно напускане на училище;
- Подкрепа на учениците от уязвими групи за продължаване на образованието им в гимназиалния етап и за успешно завършване на средно образование;

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „НЕОФИТ РИЛСКИ”
2040 - гр. Долна баня, ул. Бистришка” 2
тел. 07120/30-34, факс 07120/30-35, e-mail
db_neofitrilski@abv.bg

вх.№ 61 /14.02.2025г.

До Директора
на СУ „Неофит Рилски“
гр. Долна баня

ДОКЛАД

от координатора на ЕПЛР в СУ „Неофит Рилски“

Госпожо Директор,

с цел превенция на обучителни затруднения ЕПЛР след сигнал на класните ръководители на Iб и IIб клас предлагам да се предприемат конкретните действия за срок от три месеца за следните ученици:

Габи Стоянова Георгиева от Iб и

Давид Йорданов Станоев от IIб клас.

Координатор на ЕПЛР:

Благовеска Герасимова ……

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "НЕОФИТ РИЛСКИ"
2040 гр.Долна баня, ул"Бистришка" 2
тел. 07120/30-34, факс 07120/30-35, e-mail
db_neofitrilski@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ !
ДИРЕКТОР: .....
Дата: 27.09.2024 г

ПРОГРАМА
ЗА ЕЖЕДНЕВЕН/ЦЕЛЕВИ/ И ИЗВЪНРЕДЕН ИНСТРУКТАЖ

Ежедневен /целеви инструктаж

1. Ежедневният/целеви инструктаж се провежда на работещи, пряко заети в дейности с висок производствен риск.
2. Ежедневният/целеви инструктаж се извършва от прекия ръководител на работната група или друго лице, определено със заповед на работодателя.
3. Ежедневният/целеви инструктаж се документира в Книга за ежедневен инструктаж.
4. Ежедневният/целеви инструктаж включва разпореждания и указания за предстоящата за деня трудова дейност и конкретни мерки за безопасност и здраве при изпълнението й.
5. При ежедневния/целеви инструктаж се разглеждат следните въпроси:
   - конкретната ситуация на работното място за деня
   - конкретните дейности, които ще се извършват на работното място през деня /смяната/
   - вида на използваните материали, машини, съоръжения, инструменти и др.
   - взаимодействието между работещите при осъществяване на поставените задачи
   - възможните опасности от аварии и трудови злополуки по време на работа и начините за действие при тяхното възникване
   - необходимите лични предпазни средства в зависимост от характера на работата
   - разглеждане на писмени инструкции, свързани с безопасната работа при извършване на възложените дейности и за работа с използваните машини, съоръжения и инструменти

Извънреден инструктаж

1. Извънреден инструктаж се провежда:
   - след всяка трудова злополука и установена професионална болест, след пожар, промишлена авария и природно бедствие
   - при констатирани груби нарушения на правилата, нормите и изискванията по безопасност и здраве при работа
   - при промяна на технологичния процес, при въвеждане на нови машини и съоръжения, при промяна на работното място или организацията на работа
   - по предписание на контролен орган
2. Извънреден инструктаж се провежда с работещи, отсъствали от работа повече 45 календарни дни, след завръщането им на работа, преди да започнат да изпълняват преките си задължения
3. Извънреден инструктаж се провежда при работи, изискващи специфични мерки за безопасност и здраве при работа

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "НЕОФИТ РИЛСКИ"
2040 гр.Долна баня, ул"Бистришка" 2
тел. 07120/30-34, факс 07120/30-35, e-mail
db_neofitrilski@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ!
ДИРЕКТОР: .....
Дата: 27.09.2024 г

ПРОГРАМА
ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА НАЧАЛЕН ИНСТРУКТАЖ

1. Начален инструктаж се провежда на лицата, които постъпват на работа, както и на:
   - лица, приети за обучение или за повишаване на квалификацията
   - лица, с които се провежда производствена практика
2. При началния инструктаж лицата се запознават с:
   - основните правила и изисквания по безопасност и здраве при работа в предприятието
   - вида и характера на извършваната работа
   - специфичните опасности и рискове за здравето и живота на работещите
   - изискванията към тяхното поведение
3. Инструктажът се провежда в деня на постъпване на работа и засяга:
   3.1. Въпроси от общ характер
   - характера на производството
   - опасности и рискове, чиито източници, съществуване, прояви и начина на предотвратяване, намаляване и ограничаване са известни – работно оборудване, машини, съоръжения и технологични процеси, фактори на работната среда и трудовия процес, използвани материали, пътни маршрути и опасни зони, транспортни средства
   - правила за организация на работата и характера на работните места
   - причини и характер на най-често допусканите трудови злополуки
   - колективни средства за защита и лични предпазни средства, в т.ч. специално работно облекло
   - правила за оказване на първа долекарска помощ при увреждане на здравето при работа
   - безопасност на движението в района и извън него
   - запознаване с плановете за действие при пожар или авария
   - начините за безопасна евакуация на работниците, служителите и временно пребиваващи в обекта при възникване на извънредна ситуация

-ИНСТРУКЦИИ за действие при установяване на лице със симптоми на COVID 19 и начин на работа в условия на разпространение на биологични агенти

3.2. Въпроси, свързани със съответната дейност или професия
- конкретни правила и изисквания по безопасност и здраве при работа
- работни места, при които съществува опасност от възникване на аварии и повреди
- енергийни уредби и съоръжения – изисквания за безопасната им експлоатация
- съществуващи опасности и рискове за здравето, тяхното непосредствено и последващо въздействие
- знаци и сигнали за безопасност и/или здраве при работа и изисквания за специфично поведение на работещите
- пожарна и взривна опасност на работните места, мерки за пожарна безопасност, както и работа с уреди, съоръжения и инсталации за известяване и гасене на пожари и начините на използването им
- конкретни забранителни разпоредби и други специфични правила и изисквания

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "НЕОФИТ РИЛСКИ"
2040 гр.Долна баня, ул"Бистришка" 2
тел. 07120/30-34, факс 07120/30-35, e-mail
db_neofitrilski@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ!
ДИРЕКТОР: .....
Дата: 27.09.2024 г.

ПРОГРАМА
ЗА ПЕРИОДИЧЕН ИНСТРУКТАЖ

1. Периодичният инструктаж има за цел да поддържа и допълва знанията на работещите по безопасност и здраве при работа.
2. Периодичният инструктаж се провежда не по-рядко от един път на три месеца за работещите, пряко заети в дейности с висок производствен риск, и не по-рядко от един път годишно за всички останали работещи. На международните шофьори периодичният инструктаж се прави преди всяко отпътуване от начална точка на дестинацията.
3. Периодичният инструктаж се провежда въз основа на правилата, нормите и изискванията по безопасност и здраве при работа, отнасящи се за дадената професия, работно място или дейност.
4. Периодичният инструктаж се провежда от прекия ръководител на дейността или друго определено лице, като тематиката се определя в зависимост от характера на работата, условията на труд и резултати от оценката на риска.
5. Периодичният инструктаж се провежда индивидуално или групово в зависимост от изпълняваната работа, като на отсъстващите работници или служители се провежда при явяването им на работа.
6. След провеждане на периодичния инструктаж, същият се удостоверява с подписа на ръководителя в съответната книга за инструктаж.
7. Книга за инструктаж

   7.1. В книгата за инструктаж се документират следните видове инструктажи:
   - инструктаж на работното място
   - периодичен инструктаж
   - извънреден инструктаж

   7.2. В нея следва да бъдат попълнени:
   - име и фамилия на всяко инструктирано лице
   - длъжността или вида работа
   - датата или времето, през което е проведен инструктажът
   - видът на инструктажа
   - всяко лице, на което е проведен съответният инструктаж следва да се подпише
   - подпис на провеждащия инструктажа.

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "НЕОФИТ РИЛСКИ"
2040 гр.Долна баня, ул"Бистришка" 2
тел. 07120/30-34, факс 07120/30-35, e-mail
db_neofitrilski@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ!
ДИРЕКТОР: .....
Дата: 27.09.2024 г.

ПРОГРАМА
ЗА ИНСТРУКТАЖ НА РАБОТНО МЯСТО

1. Инструктажът на работното място е практическо запознаване с конкретните изисквания за безопасното изпълнение на трудовата дейност и се провежда на работното място преди да бъде възложена самостоятелна работа на работника или служителя.

2. На работниците и служителите, работата на които е свързана с използване, обслужване и поддържане на машини и други технически съоръжения или са заети в дейности, създаващи опасност за здравето и живота на хора, независимо от тяхната подготовка, образование, квалификация и трудов стаж по същата или друга професия, освен инструктаж на работното място се провежда и обучение по правилата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд.

3. Инструктажът и обучението на работното място се провеждат на основата на действащите правила, норми и изисквания и утвърдените правила и инструкции за безопасна работа.

4. Инструктажът на работното място приключва, след като ръководителят, разрешаващ самостоятелна работа, се убеди, че работещият познава правилата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, отнасящи се за извършваната от него дейност.

5. Допускането на инструктирания работещ до самостоятелна работа се удостоверява с подписа на ръководителя в съответната книга за инструктаж.